

XXV TAVALINE PÜHAPÄEV B AASTAL

(Esimene lugemine Tr2 ,1a.12.17-20)

Lugemine Saalomoni tarkuseraamatust:

Ülekohtune eksib oma südames ja ütleb: Tehkem ahelad õigele, sest ta on meile tülis ja seisab risti ees me tegude teel. Ta heidab meile ette meie patte, mida oleme teinud seaduse vastu, ja süüdistab meid, et me oleme reetnud oma kasvatus. Aga vaadake järele, kas ta räägib õigust, pangem proovile tema saatus. Sest kui õige on tõesti jumalapoeg, siis Jumal kaitseb teda ja päästab tema kõigi ta vaenlaste käest. Kuid kaaluge ka ülekohtust, pangem ta proovile solvamiste ja hingepiinaga, et näha tema alandlikkust ja kannatlikkust, mõistkem ta häbiväärsesse surma, siis näeme, kas ta rääkis õigust, et temal on abimees. See on Jumala Sõna.

(Vastulaul Ps54 ,3-4.5-6.8-9 R:6)

R: Vaata, Issand on mu abimees, tema kaitseb minu hinge.

Mu Jumal, aita mind oma nime läbi,
tee mulle õigust oma väega.
Mu Jumal, võta kuulda minu palvet
ja pane tähele, mida kõneleb mu suu.
R:

Sest kõrgid tulevad mulle kallale
ja vägivaldsed püüavad võtta mult elu,
nad ei hoiu Jumalat oma silme ees.
Kuid Issand on mu abimees, tema kaitseb minu hinge.
R:

Heal meelel toon ma sinule oma ohvriannid,
ma tänan sinu nime, Issand, sest sina oled hea.
Issand tõmbas mind välja kõigest hädast,
ja mu silmad parastasid mu vaenlasi.
R:

(Teine lugemine Jk3 ,16-4,3)

Lugemine püha apostel Jaakobuse kirjast:

Kus on kadedust ja auahnust, seal on ka segadust ja igasugust kurja. Aga tarkus, mis tuleb ülalt, on ennekõike püha, siis rahunõudev, leplik, sõnakuulelik, täis halastust ja rikas heade viljade poolest. Ta on erapooletu ega teeskle. Sest kus inimeste seas on rahu, sinna laseb Jumal kasvada rahunõudjatele õigluse vilja. Kust aga tulevad sõjad ja tülid teie sekka? Kas mitte himudest, mis sõdivad teie vastu teie sisemuses? Aga te himustate ja siiski ei saa, kadestate ja tapate, kuid ei saavuta midagi; te tülitsete ja peate sõdu. Teie ei saa, sest te ei palu. Ometi, kui te palute, ei saa te ikka, sest te palute kavatsedes kõike kurjasti kasutada oma himudes.
See on Jumala Sõna

(Salm enne evangeeliumi 2 Te 2,14)

Halleluuja. Jumal on meid kutsunud oma rõõmusõnumi kaudu,
et me pälviksime kirkuse meie Issandas Jeesuses Kristuses. Halleluuja.

(Evangeelium Mk9 ,30-37)

Lugemine püha Markuse evangeeliumist:

Sel ajal läks Jeesus ühes oma jüngritega läbi Galilea, kuid Tema tahtis, et sellest keegi teada ei saaks, sest ta tahtis õpetada oma jüngreid. Ja ta ütles neile: "Inimese Poeg antakse inimeste kätte ja nad tapavad ta ära, aga kolmandal päeval pärast oma surma ta tõuseb üles". Kuid jüngrid ei mõistnud neid sõnu, mida ta rääkis, ometi kartsid nad selle kohta küsida.

Ja nad jõudsid Kapernauma, ning kui nad kodus olid, küsis tema nende käest: "Mille üle te teel olles vaidlesite?" Aga nemad olid vait, sest teel olid nad omavahel vaielnud, kes neist on kõige suurem. Ja Jeesus istus, kutsus kaksteist enda juurde ja ütles: "Kui keegi tahab olla esimene, siis olgu ta kõikidest viimane ja kõikide sulane". Ja ta võttis lapse ja pani tema nende keskele, embas teda ja ütles neile: "Kes ühe niisugustest lastest minu nimel vastu võtab, see võtab mind vastu, ja kes mind vastu võtab, see ei võta vastu mind, vaid teda, kes mind on läkitanud!"

See on Issanda Sõna.

Sissejuhatus

Jumal olgu tänatud, armsad õed ja vennad - Jumal olgu tänatud, et seda jumalat, kellesse ateistid ei usu, pole tõesti olemas! ... nii kõlab üks loosungitest, millega kristlased vahel ateiste kiusavad.

Aga siiski? Kust see tuleb, et ateistidel on üldse seisukoht, ja pealegi negatiivne seisukoht, Jumala suhtes? Osaliselt tuleneb see kindlasti sellest, et nad tunnevad halvasti Jumala ilmutust ja inimkonna ajalugu, kuid teine osa vastumeelsusest saab alguse usklike, ka meie eneste, halvast eeskujust.

Nii peame meiegi endalt küsima, kas meie ettekujutus Jumalast, mida me elus järgida üritame, ei kipu siiski sarnanema selle jumalaga, kellesse ateistid ei usu ja keda ei ole olemas? Me loeme patutunnistuse...

Jutlus

Armsad õed ja vennad, kujutagem korraks ette, et meil on ajamasin, ja me rändame ajas tagasi nii umbes 400 miljonit aastat, et võtta osa perekondlikust kohtumisest oma esivanematega. Sellel toredal kokkutulekul saaksime paraku oma jahmatuseks teada, et meie sedavõrd kauged esiisad ja esiemad on esivanemateks mitte ainult meile, vaid teist liini pidi ka näiteks... äädikakärbsesele. Pöördudes ajamasina abil tagasi tänapäeva, paneb see kõhedavõitu teadmine sugulussidemetest meid nüüd võibolla kaks korda järele mõtlema, enne kui läheme puuviljavaagna kohal lendlevaid kaugeid sugulasi tolmuimejaga püüdma...

400 miljonit aastat tagasi... Sellesse perspektiivi süvenedes hakkame ehk tasapisi mõistma, et ilmselgelt oli Jumalal maailma loomisega palju aega. Sündis ju seegi mitme aastamiljardi eest, kui maa peal ärkasid esimesed mikroorganismid, millest omakorda lähtusid taimed, loomad ja lõpuks inimesed. Kuidas on lood inimvaimu sisestamisega bioloogilisse kehasse, see on omaette teema, kuid need miljardid aastad orgaanilist olelusvõitlust pole inimesestki möödunud jälgi jätmata. Me suudame teiste elusolenditega võrreldes küll lugeda ja kirjutada, kuid uskumatult palju meis meenutab ikka veel seda seljataha jäänud arenguteed.

Mingi looduse kapriisi tõttu juhtus tõesti nii, et äädikakärbsed jäidki niisugusteks nagu muiste. Meie arenesime edasi, kuid ikkagi on meis veel palju seda, mis meie esiisad kunagi olid. Meie silmad on ettepoole suunatud nagu kiskjatel, meie hambad aga sarnanevad pigem taimetoidulistele. Me oleme oma olukorraga hästi kohanenud, meie käed võimaldavad keerulisi operatsioone - kuid loomulikult, kõige suuremaks eeliseks muu loodu kõrval on siiski meie aju.

Oma arenguteel on inimene olnud ennekõike jahimees ja korilane, mis kajastub lausa tema füüsis. Teised meile tuntud inimtegevused on aga võrdlemisi uued. Sellepärasti ei suuda isegi väga kogenud orelimängija varvastega sama osavalt üle pedaalide joosta kui ta teeb seda sõrmedega manuaalidel; inimese kultuur ja

tehnikasaavutused on arenenud hiljuti ja lühikese aja jooksul nii kaugele, et see koormab täielikult üle üksikisiku võime pealetulvavat infohulka töödelda. Ja mis siis iseloomustab ülekoormatud inimest? Muidugi tagasilangemine oma kõige madalamate, primaarsete instinktide juurde.

See tagasilangus on täheldatav ka tänases evangeeliumis. Jüngrid olid ju tegelikult lihtsad, väheharitud inimesed, ning Jeesus, kes valmistas neid ette oma lahkumiseks, oli rääkinud järjest terve rea keerulisi, enneolematuid ja lausa arusaamatuid asju. Võibolla tekkis jüngrites üleväsimus, võibolla tundsid nad ülesandele allajäämise tõttu meeleheidet ja resignatsiooni - igatahes hakkavad nad heast peast, nagu väsinud lapsed, omavahel jagelema... selle üle, kes on neist suurim.

Miks küll peaks üks Jeesuse õpilane tahtma olla suurim, mis eelised see suurim olemine siis niiväga pakub? Nojah, meenutagem kasvõi muinasjuttu Punamütsikesest, kus nimategelane küsib: "Vanaema, miks on sul nii suur suu?" Aga muidugi selleks, et kõiki väiksemaid alla neelata, ning rivaalid, kellest jõud üle käib, põgenema sundida.

Kas Jeesus aitab jüngrid hädast välja ning andis lihtsa ja vastuvõetava lahenduse nende tüliallikaks olnud probleemile? Sugugi mitte... Võib ainult ette kujutada, kui nõutute nägudega jüngrid veel siis seal seisid, kui nad Jeesuse vastust kuulsid: "Kui keegi tahab olla esimene, siis olgu ta kõikidest viimane ja kõikide sulane". Ja ta võttis lapse ja pani tema nende keskele, embas teda ja ütles neile: "Kes ühe niisugustest lastest minu nimel vastu võtab, see võtab mind vastu, ja kes mind vastu võtab, see ei võta vastu mind, vaid teda, kes mind on läkitanud!"

Ausalt öeldes, kaks tuhat aastat hiljem ei näe meie ise neid sõnu kuuldes eriti targemad välja. Ka tänapäeva inimese võimed oma ühiskonda reguleerida sarnanevad ikka veel pigem kiskjate maailmale kui Jeesuse ammuesitatud nõudmistele. Loomadele sarnane võimuvõitlus juhikohtade üle käib ikka veel nii poliitikas, majanduses kui kultuurisfääris. Samas peaksime tegelikult loomadele au andma: erinevalt inimkarjast on võimusuhted loomakarjas alati selgelt otstarbekad. Juhtloom peab olema tugev, pidama edukalt jahti või oskama juhatada toidu ja vee juurde, suutma oma karja kaitsta ning hoolitsema terve ja tugeva järelkasvu eest. Inimeses elavad ürgsed instinktid edasi, kuid ta kuritarvitab oma mõistuseannet, otsides vahendeid suurendada oma võimu lõpmatult - see tähendab, kuni mõttetuseni. Mingist piirist alates ei ole ta enam võimeline haldama kõike seda, mida ta kokku ahnitsenud on.

Armsad õed ja vennad, kui ma vaatan, kui lootusetult pooleli on veel inimkonna areng, siis hakkab uskuma, et maailma ja inimkonna lõpuajad pole veel sugugi käes, nagu juba sajandeid on usutud, vaid et meil on veel pikk tee käia. Jeesus andis meile perspektiivi ja ideaali, millele me pole veel ligilähedalegi jõudnud - ehk annab Jumal meile siis aega selleni siiski areneda ja see teoks teha, kulugu siis vahepeal kasvõi tuhandeid aastaid. Muidugi võime ju ka meie, tänapäeva inimesed, vahel mängida idealistlike ettekujutustega, kristlike fantaasiatega, justnagu oleks enese kaitsmisest loobumine ja lapselikult usaldamine juba praegu võimalik. Paraku viib see lootus tavaliselt küll pettumusteni. Kuid ega ka teine äärmus - masendus, et Jeesuse visioon ei teostu kunagi - ei anna rohkem jõudu edasi elada.

Mis jääb siis üle meile - inimestele, kes elavad nüüd ja praegu, just sellises ühiskondlikus arenguastmes nagu me oleme? Meie elu on traagiliselt lühike, ja tõenäoliselt ei saa käesolev põlvkond nägema, kuhu inimkond kord välja jõuab, kas ja kuidas ära lõpeb. Kas peaksime siis meelt heitma? Pikemalt järele mõeldes usun ma, et me peame lihtsalt olema tänulikud, et Jumal on andnud meile võimaluse olla maailma ajaloo väikesed ehituskivid, tükikesed maailma ja inimkonna arenguteest. Sest Jumalat teenida - ükskõik mis ajastul, ükskõik kus ja ükskõik kellena... Jumalat teenida pole kunagi alandav. Aamen.